

O DEZNĂDEJDE MĂRTURISITĂ

Dragul meu Andrei

Să mă ierți dacă îmi îngădui să-ți mai scriu din când în când, răpindu-ți astfel timpul și împovărându-te și cu gândurile mele.

Dar pentru mine este foarte necesar acest lucru. Este o gură de aer, pe care o trag adânc în piept și care mă ajută să nu mă sufoc.

Realitatea o resimt ca pe o agresiune permanentă, asupra întregii mele alcătuirii.

În stagiunea asta am jucat o singură dată Livada, în luna octombrie. În noiembrie m-am îmbolnăvit și am stat aproape o lună internată. Am avut neplăceri cu șira spinării; sârmana de ea s-a străduit prea mult timp să rămână dreaptă, lucru probabil văzut și de cei din jur, și atunci s-au gândit să-i dea o lecție și cu o bătă, armă atât de proprie semenilor mei, m-au atins în punctul cel mai sensibil. Andrei, dragul meu, toate bolile mele fizice au motivații sufletești. Așadar eu nu am nevoie de medicamente, ci de leacuri. Ei, eu cred că nu voi mai afla aceste leacuri, nicăieri.

Deci, am avut spectacol în octombrie. Am avut bineînțeles mai întâi o repetiție. Și am avut un sentiment ciudat. Că intru într-o casă părăsită. Îmi sunau în urechi vocile acelea, ale noastre, care erau îndemnate de tine să scoată niște sonorități tulburătoare, atunci, când repetam Trilogia. Îmi aminteam cum eram toți superbi în strădania noastră de a ne depăși propriile limite. Îmi aminteam de acea solidaritate sfântă, care făcea posibilă minunea.

Îmi aminteam de primul spectacol, unde eu am avut fericirea să fiu spectator și să fiu transfigurată și băntuită de o senzație pe care nu o mai avusesem niciodată: că noi artiștii suntem asemenea zeităților, că suntem semnele lăsate de Dumnezeu pe Pământ, ca argument suprem că El există într-adevăr.

Și realitatea, cu brutalitate, m-a smuls din această amintire și m-am trezit aproape singură și părăsită, între niște semeni care-mi erau aproape străini, care parcă își pierduseră aura cu care au fost investiți de tine. Ei fără tine, noi fără tine nu mai suntem purtători ai unui rang nobiliar, nu mai purtăm pecete regală.

Singurul lucru care a rămas același erau doar viziunii singuratici, încrămeniți parcă într-o clipă irepetabilă.

La acest spectacol am avut o asemenea emoție, încât îmi permit să spun că a fost, cred, prima oară când Liubov a avut imaginea pe care ai visat-o tu. Niciodată zborul nu a fost ca atunci și niciodată fuga din final nu a fost ca atunci. Replica: „să mai privesc o dată pereții, ferestrele. Biata mama, cât de mult îi plăcea să se plimbe prin camera asta...”

Nu mă gândeam decât la tine, Andrei. Tu erai Liubov, obligat de Lopahini să părăsești sfânta casă pe care o iubești. În sufletul

meu, tu erai obligat să zbori cu o respirație sufocată de durere, undeva în lume.

Am suferit enorm după acel spectacol. Simțeam că se destramă firul acela atât de fin, care mai ține vie ființa mea. Și-atunci am simțit că tu nu ai să te mai întorci, pentru că nu vei fi lăsat să o faci. Îți amintești, Andrei, ce am spus la conferința de presă, ultima, când ai anunțat că ți-ai dat demisia?

Am spus atunci că vin rinocerii. Și au venit, Andrei, și au venit în hoardă, și au călcat cu brutalitate și vulgaritate și peste acea alcătuire atât de fragilă pe care tu, într-un nobil efort și transfigurare, ai făcut-o posibilă. Nerușinarea este atât de provocatoare, încât devine de nesuportat. Dar ceea ce mă înnebunește pe mine este indiferența semenilor, este obișnuința de a primi totul ca pe o fatalitate. Mă mir până la disperare: cum este posibil ca într-un interval atât de scurt de timp să se aștearnă uitarea, ca un praf gros, peste tot ceea ce am trăit atunci?

Și astfel, cu o bucurie deloc creștinească, îmi spun: Foarte bine, avem ceea ce merităm! În loc ca noi, împreună și fiecare în parte, să încercăm să desăvârșim ceea ce Jertfa mieilor ne-a dăruit cu generozitate și inocență, noi ne batem joc, întinând pământul pe care ei l-au înroșit cu sângele lor. Își va lua din nou Dumnezeu ochii de la noi dacă ne îngăduim, cu nesimțire și lașitate, ca, după ce am văzut lumina, să ne întoarcem din nou în imperiul umbrelor și al tenebrei. Din nou îl alungăm pe Dumnezeu de pe aceste meleaguri și din nou, cu aroganță și nerușinare, se găsesc semeni care să se substituie Lui.

Din nou se instalează confortabil noi mântuitori, din nou ne-am trezit cu toții imbarcați pe aceeași corabie. Fără indoială că și această corabie se va scufunda, dar din nou vor trece decenii până când noii cârmaci ai corabiei își vor face suma, vor face cefe și burți și-și vor îndesa în buzunare arginții trădării noastre ca nație, ca aspirații, ca speranțe.

Nu este vesel ceea ce îți spun, Andrei, și din suflet te rog să mă ierți că îmi permit să picur, în alcătuirea ta atât de fragilă, stropii acestei otrăvi. Caută să scapi de efectele ei nocive, lucrând ca un mare artist al lumii, dând acestei lumi ceea ce înseamnă nestematele spiritului tău. Vor afla și conașionarii mei de victoriile tale, așa cum, în decursul acestui secol băntuit de demoni, au aflat și de nestematele lui Brâncuși, Eliade, Cioran, Enescu, Ionescu, care nu au fost alungați de comunism, ci de semeni, dragul meu Andrei, de semeni.

Ce frumos îmi scrii tu: ieșirea din apocalips e încă posibilă.

Te cred, Andrei. Și eu voi trudi pentru aceasta, cât mă vor ține puterile. Îți promit, dragul meu prieten.

Știu că ești împovărat de o insuportabilă durere. Dă-mi o parte din ea mie. Dacă simți nevoia să aprinzi o lumânare la mormântul părinților, aprinde-o în gând și ei vor ști că te gândești la ei. Dacă ți-e dor de Marea Neagră, du-te pe malul oceanului, cuprinde-l cu ochii până în zare și închipuiește-ți că ești pe malul Mării Negre și pe malul ei vei fi. Dacă ți-e dor să-mi strângi mâna, cuprinde în palme mâna unui prieten și a mea va fi. În spirit totul este posibil. El e peste tot.

Te iubesc, dragul meu prieten, îți sunt foarte recunoscătoare pentru tot ceea ce mi-ai dăruit, dar mai ales pentru ceea ce ai vrea încă să îmi dăruiești.

Noi suntem foarte aproape unul de celălalt. În spirit, totul este cu putință.

Poldi

P.S. Tu din când în când să-mi scrii doar câteva rânduri. Te rog.

Mai bine nu spuneam ce-am spus atunci la conferința de presă, pentru că mi-e teamă că Nichita a avut dreptate când a spus: „cuvântul atrage realul” sau cum spune Biblia: „Întâi a fost cuvântul”.

Leopoldina Bălănuță – Ranevskaia din Livada de vișini de Cehov la TNB (regia: Andrei Șerban), cu Gheorghe Dinică (Lopahin)

